

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

.....^{11.}napirendi pont

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Tájékoztató az idők életminőségének javítását célzó koncepció 2023. évi feladattervének végrehajtásáról és javaslat az idők életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi feladattervére

Győr, 2024. február 1.

Előterjesztő: **Dr. Dézsi Csaba András**
polgármester

Az előterjesztést véleményezte: Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottság
Idősügyi Tanács

Meghívásra javasolt: -

Előterjesztést látta: dr. Laczkovits-Takács Tímea
alpolgármester

Törvényességi véleményezésre bemutatva: Nagyné dr. László Edit
jegyző

Az előterjesztést készítette: Humánszolgáltatási Főosztály/Népjóléti Osztály

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Tájékoztató az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2023. évi feladattervének végrehajtásáról és javaslat az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi feladattervére

Tisztelt Közgyűlés!

Az idősök számának növekedése egyre meghatározóbb jelenség a mai társadalmakban. Napjainkban a lakosság hosszabb ideig él, mint a múltban bármikor. A várható élettartam növekedés, kiegészülve az alacsony születésszámmal, megbontja a fiatal és időskorú népesség egyensúlyát. 2025-re Európa népességének mintegy egyharmada eléri vagy meghaladja 60. életévét, ezen belül is várhatóan a 80 évesnél idősebbek száma nő jelentős mértékben.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban önkormányzat) folyamatosan figyelemmel kíséri a városban élő idősök helyzetét életminőségük javítása érdekében.

Az idősök aránya Magyarországon folyamatosan növekszik, amely tendencia megfigyelhető Győr városában is. A korszerkezet alakulásával párhuzamosan egyre hangsúlyosabban jelennek meg azok a problémák, amelyek specifikusan az időskorú vagy idősödő népességet érintik, ezért felerősödnek az igények azokkal a szolgáltatásokkal kapcsolatosan, amelyek a szociális ellátást, gondozást, az egészségmegőrzést, illetve az élhető környezet kialakítását és fenntartását célozzák. A városvezetés döntéseiben, önkormányzati intézmények működésében, valamint a civil szervezetekkel való közös munka során számos formában érvényesíti az idősbarát szemléletet.

Az önkormányzat 1989 óta vesz részt a WHO Egészséges Városok mozgalomban, 1994-ben a szűkebb, európai projektvárosi körbe is felvételt nyert. 2005-től a projektvárosok közötti tematikus együttműködések közül az Idősök Egészsége Munkacsoportjának is tagja. A városban élő idősök helyzetének felmérését az Idősök Egészségképe (2006., 2013., 2019.) tartalmazza, amely WHO-indikátorok, valamint lakossági kérdőíves felmérés és a helyi közösség véleménye alapján készült. A Közgyűlés 197/2019. (XII. 19.) sz. határozatával elfogadta az idősök életminőségének javítását célzó, 5 évre szóló koncepciót (2020-2024), amely éves feladattervek alapján valósul meg.

Jelen előterjesztés 1. számú melléklete az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2023. évi feladattervének végrehajtásáról ad tájékoztatást, a 2. számú melléklet a 2024. évi feladattervét tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést a határozati javaslat elfogadására!

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a „Tájékoztató az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2023. évi feladattervének végrehajtásáról” szóló beszámolót az 1. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

2. A Közgyűlés „Az idősek életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi feladattervét” a 2. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal, végrehajtásra 2024. december 31.

Győr, 2024. február 1.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Tájékoztató az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2023. évi tevékenységéről

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az Idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2020-2024. célkitűzései és feladatainak megvalósítása érdekében a 2023. évben az alábbi tevékenységek végrehajtását vállalta:

Épített környezet

Külső terek és épületek

Cél:

- A külső közösségi terek és épületek (épített környezet) szempontjából a beavatkozások célja, hogy az ezekre vonatkozó tervezési, fejlesztési és kivitelezési folyamatok az időskorú népesség diverzifikált igényeinek és szükségleteinek tudatában, velük konzultálva, őket bevonva történjenek.
- Az idősbarát épített környezet kialakításának a szempontjai érvényesüljenek.

Feladatok:

- „okospadok” kihelyezése és bővítése, új külső közösségi térelemek bevezetése
 - fedett szabadtéri elemek,
 - látható-hallható és érthető jelzések,
 - memóriafejlesztő,
 - fizikai aktivitást ösztönző és társas kapcsolatokat építő közösségi játékok;
- középületek, intézmények további akadálymentesítése, belső közösségi terek akadálymentesített kialakítása;
- helyi közösségek működésére alkalmas belső közösségi tér (Civil Ház) kialakítása;
- az idősök által (is) használt külső és belső közösségi terek számának további növelése;
- a meglévő külső közösségi terek folyamatos megújítása:
 - karfás padok, illemhelyek, közvilágítás, vízvételi lehetőségek;
- Belvárosban ingyenes WIFI elérésének kialakítása (Egészség útvonal elérése céljából).

Eredmények:

- 2023-ban padok kerültek kihelyezésre többek között a Kálvária iskolánál és a Bem térnél, valamint az Ipari park felüljáró és a Homokbánya úti buszmegállóba. Ezen kívül padokat telepítettek az Ifjúság körútra is.
- Kültéri fitneszparkkal gazdagodott a Szenes Iván Park. A telepített sporteszközök elsősorban az idősebb korosztály számára segítenek a sportolásban és az egészségmegőrzésben.
- Bácsa városrészben két helyszínen is tornapályák létesültek, amelyeket úgy alakítottak ki, hogy az idősök fizikai aktivitását is szolgálják.
- A minden korosztály körében népszerű Generációk Háza teljes felújításon esett át, így klímataudatosabb és energiahatékonyabb lett. Nyílászáró és tetőcsere történt és megújult az épület gépészete. Akadálymentes lett az épület, immár lift is segíti az

épületen belüli közlekedést, amely szélesíti azok körét, akik igénybe veszik az intézmény programjait, szolgáltatásait.

- Folyamatos a közterületek fejlesztése, a járdák útburkolatának javítása, kerékpárutak bővítése.

Közlekedés

Cél:

- Biztonságos, hozzáférhető és akadálymentesített, az idős és más akadályozott társadalmi csoportok számára kielégítő és megbízható közlekedési szolgáltatások és infrastruktúrák érvényesítése, amelyek lehetővé teszik a lakosság számára a mobilitás, a függetlenség-önállóság és társas kapcsolatok fenntartását és bővítését.

Feladatok:

- javaslat a szolgáltatónak az alacsony padlózatú autóbuszok számának növelésére és az autóbuszok elérhető kapaszkodóinak korszerűsítésre;
- javaslat a szolgáltatónak az autóbuszvezetők érzékenyítésére az idős emberekkel kapcsolatban;
- „Idős taxi” megoldás – nehezen mozgó idősök segítése a közlekedésben;
- autóbusz menetrend korszerűsítése, idősbarát idősávok kialakítása;
- az új lakóparkok közösségi közlekedési lehetőségeinek felülvizsgálata;
- jegykiadó automaták kihelyezése frekvenciált helyekre;
- totemoszlopok idősbaráttá tétele (hallhatóbb, érthetőbb és olvashatóbb szöveg);
- a közlekedési területek korszerűbb megvilágítása;
- intelligens közvilágítási rendszer kiépítése;
- a közbiztonság fokozásának szemlélete a közvilágítás javításával;
- a gyalogos forgalmat segítő megoldások biztosítása, balesetmentes közlekedés támogatása, jelzőlámpák hangjelzéseinek kialakítása a frekvenciált kereszteződésekben;
- siket személyek részére olvasható, érthető jelzők elhelyezése.

Eredmények:

- A „Zöld Busz program” keretében 2023-ban 13 tisztán elektromos meghajtású alacsonypadlós autóbusz került forgalomba, amelyek révén csökken a város levegőjét terhelő károsanyag-kibocsátás.
- A Kodály Zoltán Parkolóházban 99 új parkolóhely került kialakításra, amely az Adyváros-i parkolási gondokat csökkentette. A környező utcákban is átszervezték a parkolási rendszert, így összesen százhatvanhat új hellyel gazdagodott a városrész, amelyben biciklis szervizpont és elektromos autótöltő-állomás is létesült.
- Az Álmos utcában és a Malom liget melletti szakaszon energiahatékony LED fényforrások kerültek felszerelésre;
- Teljes áramhálózati rekonstrukció zajlott és új, okos közvilágítás is elkészült a Góré-dűlő, Rabkert valamint a Fazekas-vermek térségében.

Lakhatás, lakókörnyezet

Cél:

- A szükségleteknek megfelelő, biztonságos, időskorban is jól használható és fenntartható lakhatási körülmények megteremtése.
- A meglévő ingatlanállomány és az újonnan épülő ingatlanok olyan irányú átalakítása/építése, amely jobban összhangban van az idősebb korosztályok szükségleteivel, igényeivel.

Feladatok:

- a helyi lakásátalakítási pályázat szélesítése és pénzügyi forrásának emelése;
- a wel_hops (Európai projektnév: welfare housing policies for senior citizens - jóléti lakhatási politika idősek számára) ajánlások figyelembevételével az idős emberek lakásának speciális, önálló életvitel fenntartását segítő átalakítások támogatása;
- a lakáspiacnak fel kell készülnie az idősek szükségleteire, a most tervezett épületek minden tekintetben legyenek felkészülve a későbbi időskorra;
- az idősbarát tervezési/rehabilitációs szemlélet további megosztása a Széchenyi István Egyetem hallgatóival;
- az időskori lakhatási problémák válaszainak beépítése a lakáskonceptióba, az idősbarát lakhatás szempontjainak érvényesítése a tervezésben;
- otthoni szakápolási, gondozási lehetőségek fejlesztése;
- az önállóságot támogató szociális alapszolgáltatások kapacitás hiányainak oldása (házi segítségnyújtás).

Eredmények:

- Az „Idősbarát lakásprogram” 2023-ban 14. alkalommal került kiírásra. A pályázat fő célja, hogy a szociális alapellátásban résztvevő időseknek segítséget nyújtson, ezzel meghosszabbítva a saját otthonukba maradásként. Egy pályázó minimum 100.000,- és maximum 800.000,- Ft támogatást igényelhet. Múlt évben 8 idős számára sikerült megvalósítani, hogy otthonuk akadálymentesen, biztonságosan használhatóvá vált, önálló életfeltételeik javultak, önellátásuk megmaradhatott a saját lakásukban.
- Az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr (továbbiakban: EESZI) intézményeiben a nagyszámú fluktuáció, nyugdíjba vonulás, gyermekvállalás miatt továbbra is folyamatos kihívást jelent a dolgozói állomány feltöltése.

Társadalmi környezet

Társadalmi részvétel

Cél:

- Az idősebb korosztályok társas aktivitásának növelése, a magány és izoláció csökkentése, megszüntetése.
- Olyan támogató környezet kialakítása és fenntartása, amely kedvez a társas interakcióknak és aktivitásnak, értelmes, tartalmas és hasznos elfoglaltságok lehetőségét teremti meg. Ösztönzi az időskorú lakosságot otthonuk elhagyására és a támogató szociális kapcsolatokat is jobban fenntartja, működteti.

Feladatok:

- a WHO Iroda által generált, koordinált és megvalósított, társadalmi részvételt támogató szolgáltatások rendkívül széles skálájának megtartása és lehetőség szerinti fejlesztése;
- az idős emberek által használt aktivitási területek (család, sport, szabadidő, kultúra, oktatás, foglalkoztatás stb.) erősítése;
- a civil klubok mozgósító, toborzó erőforrásainak felhasználása és fokozása az idős emberek társadalmi részvételének növelésére;
- időskori önkéntességben rejlő tartalékok mozgósítása, az önkéntességre alkalmas programok és rendezvények körének szélesítése, az önkéntes munka presztízsének növelése, az önkéntesek elismerése;
- a Széchenyi István Egyetem által működtetett Nyugdíjas Egyetem további szemesztereinek támogatása és ösztönzése;
- az EESZI által kidolgozott és megvalósított szolgáltatások megtartása, a további pályázati lehetőségek támogatása;
- a közlekedés nehézségeiből fakadó hozzáférés és elérés javítása az egyes programok, rendezvények városrészekre történő kitelepítésével;
- a Beszélgető Hálózat kapacitásának növelése a magányosan élő idős emberek felkeresésére és bevonására.

Eredmények:

- A Nyugdíjas Egyetem 2010-ben indult, célja napjaink tudományos eredményeinek népszerűsítése a nyugdíjas célcsoport számára, lehetőséget biztosítva arra, hogy a régióban élő 60 év feletti lakosság megtapasztalja, vagy újraélje az egyetemi polgárok mindennapjait. Főszerző és ötletgazda a Széchenyi István Egyetem. 2023-ban előadás hangzott el többek között a közlekedés, mobilitás, mesterséges intelligencia, valamint a kibertér és árnyoldalai kapcsán.
- A korbarát programszervezés révén az évek alatt sok tekintetben változott az idős emberek számára kínált programok mennyisége és minősége, amelyek figyelembe veszik az idős emberek speciális igényeit, lehetőségeit. A szervezők arra törekednek, hogy a helyszín, a megközelíthetőség, az időpont segítse a program látogatottságát.
- A városban számos nyugdíjas klub működik, amelyek rendszeres társasági összejövetelt jelentenek, ahol a tagok saját korosztályuk körében, jó hangulatban töltik el a napjuk egy részét. Fontos szempont a nyugdíjas szervezetek támogatása, amely a működésüket, tevékenységüket segíti. 2023-ban a polgármesteri és/vagy képviselői keretből, valamint a civil pályázat révén 3.790.000,- Ft összegű támogatásban részesültek, amelyet rendezvényekre, technikai eszközökre és kirándulásra fordítottak.
- A Beszélgető Hálózat tagjainak létszáma 2023-ban is változatlanul működik, mivel új tagok számára nem indult képzés, amely feltétele a csatlakozásnak.

Tisztelet és társadalmi integráció

Cél:

- A tisztelet és társadalmi integráció szempontjából a beavatkozások célja a befogadó társas környezet teremtése, ahol érvényesül az egyenlő bánásmód, és amely azonos esélyeket biztosít a társadalmi részvételre, aktivitásra, a közösségi célokhoz történő hozzájárulásra, növelve a társadalmi egyenlőséget és szolidaritást.

Feladatok:

- az Idősügyi Tanács munkájának, az időskori tisztelet és társadalmi integrációt a legmagasabb önkormányzati szinten erősítő tevékenységi köreinek publikusabbá tétele;
- a generációk közelítésének további erősítése, a generációk közötti együttműködéseket támogató programok kapcsolatai hálóinak kialakítása (pl. Nemzedékek Kertje);
- a különböző intézmények, szolgáltatások idősügyi képviselői körének bővítése, jelzési funkcióik megerősítése, különösen az időssekkel kapcsolatos tervek, döntések esetén;
- a lakosság széleskörű tájékoztatása az Idősügyi Tanács tevékenységéről, munkájáról (Idősügyi Fórum, honlapok, helyi média, civil szervezetek, egyéb csatornák);
- az Idősügyi Tanács, a civil szervezetek, az ellátórendszer és a nyilvánosság különböző csatornáin keresztül a szervezetekhez nem tartozó idősök elérése és informálása;
- nyugdíjasok klubfoglalkozásaihoz találkozási hely biztosításának;
- magányos, nagyon idős emberek tájékoztatása, a jogosultságuknak megfelelő támogatásokhoz való hozzáférés elősegítése, ezzel esélyegyenlőségük javítása;
- a speciális idős csoportokkal (demenciával élők, fogyatékkal élők, egyedül élők stb.) való kiemelt foglalkozás;
- a gondozó családtagok minél szélesebb körű bevonása, aktivitásuk fokozása az otthonmaradás természetes támaszainak erősítése érdekében (képzések, felkészítések, kísérések, támogatások);
- az idősödő korosztály megszólítása, a foglalkozás - család - közösség egyensúlyának megelőző kialakítása;
- az idős emberek erőforrásai (tudás, ismeret, értékek, készségek, képességek, eszközök stb.) szélesebb körű megosztásának támogatása (pl. Alkotó Nyugdíjasok Kiállítása);
- a hagyományos éves programok és rendezvények támogatása (Idősök Világnapja, Alkotó Nyugdíjasok Kiállítása, Mindenki Karácsonya ünnepség);
- meglévő civil/EESZI által fenntartott idős klubok fenntartásának támogatása és működésének ösztönzése;
- új kommunikációs formák kialakítása a gondozók, családtagok, generációk, érintettek felé: tréningek, képzések formájában;
- a működő, hatékony kommunikációs és információátadási formák megtartása, az Idősvonal szolgáltatás megtartása és fejlesztése;
- az időskorral kapcsolatos sztereotípiák, előítéletek csökkentése és a kirekesztődés, elszigeteltség megakadályozása érdekében új időskép kialakítása, amely az idős embernek az élet során felhalmozott tudását, tapasztalatát, a nyugdíjas évek alatti aktivitását, a családban betöltött segítő szerepét hangsúlyozza.

Eredmények:

- Az Idősügyi Tanács 2023-ban is ülésezett, amely keretében bemutatkozott a Szent Anna Otthon és tájékoztató hangzott el az aktuális szociális ellátásokról. Az ülésen elhangzottakat a résztvevő klubvezetők eljuttatják a klubtagok részére, de a kommunikáció visszafelé is működik, az idősök javaslatait, véleményét is képviselik és közvetítik a döntéshozók felé.
- Az önkormányzat 2023-ban is pályázatot nyújtott be az Idősbarát Önkormányzat címre, amelyet a Kulturális és Innovációs Minisztérium és a Belügyminisztérium közösen írt ki.
- Az idősök számára szervezett programokról párhuzamosan, több csatornán keresztül

történik a tájékoztatás. Kiemelt figyelmet kap a korbarát programszervezés, így az idősek számára szervezett programok igazodnak a nyugdíjasok igényeihez, időbeosztásához, sajátosságaikhoz. A rendezvényekről a www.gyor.hu honlapon és a minden háztartásba eljutó Győr+ hetilapból értesülhetnek az érdeklődők.

- 2023-ban a megújult Generációk Házában Szépkorúak Hete címmel programsorozat indult, amely ingyenes részvételt biztosított az érdeklődők számára.
- A közösségi kertek mintájára tovább folytatódott a Nemzedékek Kertje program, amely a nemzedékek együttműködésére épít, az óvodák és az idősekkel foglalkozó szociális intézmények között. A telepített magaságásokat az óvodások és a nyugdíjas klub tagjai együtt gondozzák.
- Az Alkotó Nyugdíjasok Kiállítása XIV. alkalommal adott lehetőséget az idősek munkáinak bemutatására. A kiállításnak nagy szerepe van a korosztály által felhalmozott értékek, tudás, valamint a hagyományok továbbvitelében, amelyet a fiatalabb korosztály felé közvetít. A kiállításon 30 alkotó munkáját tekinthették meg az érdeklődők a József Attila Művelődési Házban, amelyek között szerepelt festmény, kézimunka, üvegtkép, kerámia és egyéb technikával készült alkotás is.
- A hagyományos éves rendezvények szép számmal mozgósítják az időseket. Az Idősek Világnapján 29 idős részesült Városháza Ezüst Emlékéremben közösségi munkájáért, amelyet Dr. Dézsi Csaba András polgármestertől vehettek át. A Városháza dísztermében várták a Mindenki Karácsonya ünnepség résztvevőit, ahol meghitt pillanatokot élhettek át a résztvevők, Molnár Ágnes és Mészáros Tamás előadóművészeknek köszönhetően.
- Az EESZI által fenntartott Idősek Klubjai a kialakult gazdasági helyzetben, a megnövekedett rezi költségek mellett is folyamatosan biztosították a szolgáltatást.
- A Répce utcai Idősek Klubjában energetikai felújítási munkálatok is történtek.

Részvétel és foglalkoztatás

Cél:

- Az idősödő társadalom képességeinek és erőforrásainak jobb kihasználása, nagyobb számú és jobban működő lehetőségek teremtése az időskorúak számára is a politikai, gazdasági, civil és közösségi életbe való bekapcsolódásra, a foglalkoztatásuk növelésére, a társadalmi elköteleződés és önkéntes aktivitás felületeinek megteremtésére.

Feladatok:

- az alacsony nyugdíjból élők rendszeres tájékoztatása a támogatásokról, részükre a jogosultságuknak megfelelő szolgáltatás biztosítása;
- az alacsony jövedelemből élők számára olyan programok, rendezvények lehetőségének biztosítása, amelyek térítési díj nélkül, ingyenesen vehetők igénybe;
- a társadalmi részvételt, a társadalmi integrációt támogató programok, rendezvények, szolgáltatások alkalmával kapott észrevételek, javaslatok, jelzések meghallgatása, ezek véleményezése és lehetőség szerinti figyelembevétele a szolgáltatások fejlesztésében;
- az időskorú emberek számára meghatározó tisztelet, figyelem és személyesség megtartása az állampolgári részvételi folyamatokban;
- az időskori foglalkoztatásnak, mint aktivitást, integrációt fokozó tényezőnek a koncentráltabb bevezetése a helyi időspolitikába;

- kapcsolatépítés és együttműködés a helyi foglalkoztatókkal, az időskori munkavállalás és munkaadás sajátosságainak megismerése.

Eredmények:

- A nyugdíjas szervezetek rendszeresen tájékoztatják tagjaikat az igénybe vehető szociális ellátásokról, támogatásokról.
- A Népjóléti Osztály szakemberei a médián keresztül és a nyugdíjas klubok összejevetelein is adnak információt az időseknek.
- Az EESZI Gondozási Központjai és a Központi Igazgatási Csoport is ad tájékoztatást az ellátásokról, igénybe vehető szociális támogatásokról.

Lokális szolgáltatások

Kommunikáció, információ

Cél:

- Az idősebb korosztályok megfelelő időzítéssel, megbízható, releváns és érthető információkhoz férjenek hozzá saját közösségük és mindennapi életük minden vonatkozásában az interperszonális, a klasszikus és az új online-közösségi információs technológiák és média révén.

Feladatok:

- az infokommunikációs nehézséggel élő idős emberek támogatása képzések, tréningek, eszközök, közösségi fórumok által, az infokommunikációs képzések, tréningek jobb hozzáférése és elérhetőségének támogatása, városrészekbe történő kihelyezéssel;
- az idősbárát kommunikáció fejlesztése, láthatóbb, hallhatóbb, érthetőbb üzenetek megfogalmazása az idősek számára, közérthető kommunikáció (olvasható, látható betűnagyság, speciális tempó, nyelvi kifejezésmód, magyarázat, ismétlések, idegen szavak elhagyása);
- speciális időskori élethelyzetek speciális kommunikációs technikáinak terjesztése, különös tekintettel a demenciával élő idős emberekre és gondozóikra, a velük kapcsolatban állókra;
- az időskorral kapcsolatos információs anyag összeállítása, elektronikus felületen, folyamatosan aktualizált formában;
- az idős emberek gondozó hozzátartozóinak tudatos bevonása az időskorhoz kapcsolódó információk, tudás és ismeretek megszerzésébe az otthonmaradás támogatása érdekében;
- a működő, hatékony kommunikációs és információátadási formák, mint pl. az Idősvonal szolgáltatás megtartása és igény szerinti fejlesztése.

Eredmények:

- A városban élő idősek elérésének egyik módja a Győr+ ingyenes hetilap, amely minden háztatásba eljuttatja az információkat. A lapban kéthetente, az idősek számára Senior Szalon címmel rovat is működik, amely kifejezetten ezen korosztály számára íródik. A rovat igyekszik bemutatni az idősek értékeit, tájékoztat, információt nyújt, áprilistól pedig már a televízióban is elérhető magazinműsor formájában. A rovat és a műsor fontos szerepet tölt be a szemléletformálásban, a pozitív időskép kialakításában, a korosztályt olyan módon mutatja be, amely csökkenti a generációk közötti előítéleteket.

- Az idősek a város honlapjáról is tájékozódhatnak, akár a szociális ellátásokról, akár kulturális rendezvényekről, vagy az Időügyi Tanács munkájáról, tevékenységéről.
- A Széchenyi István Egyetem és a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Rendőr-főkapitányság szervezésében valósult meg az „Idősen is jogtudatosan” pódiumbeszélgetés. A rendezvényre az időseket várták, akik szakemberektől kaphattak széleskörű információkat, a sérelmükre elkövetett bűncselekmények kapcsán, illetve hogy miként kerülhetik el az áldozattá válást. Az idősek kiszolgáltatott helyzetben vannak, ezért fontos a figyelemfelhívás, illetve a bűnelkövetés megelőzése.
- Az EESZI munkatársainak közreműködésével készült családoknak, hozzátartozóknak és a demencia betegséggel élőknek szóló kiadványok az intézmény terjesztésében elérhetőek (Információ demenciáról alapfokon, Munkafüzet középiskolásoknak, Munkafüzet családoknak, Emlékkereső), illetve a www.demencia.hu oldalról elektronikus formában is letölthetőek.
- Az EESZI munkatársai több rendezvényen (szakmai műhelymunka, Alzheimer Café, nyári tábor) is tartottak tájékoztatókat, ismertetőket az érintettek és a hozzátartozók számára is.
- Az intézmény megújult honlapjáról és a kollégáktól folyamatosan tájékozódhatnak az érintettek és hozzátartozóik.

Közösségi támogatás, egészségügyi és szociális szolgáltatások

Cél:

- A közösségi támogatások és szolgáltatások szempontjából a beavatkozások célja széleskörű, jól telepített és könnyen elérhető egészségügyi, szociális és közösségi szolgáltatások biztosítása az idősebb korosztályok számára, figyelembe véve az igények és szükségletek társadalmi eltéréseit is.

Feladatok:

- az egészségügyben és a szociális ellátórendszerben bekövetkezett munkaerőhiány lehetőségek szerinti áthidalása, a meglévő munkaerő megtartása, a munkaerő elvándorlás megelőzése, mivel a cél elérését támogató feladatok csak ennek teljesülésével tudnak megvalósulni;
- a szociális alapszolgáltatások folyamatos és szükségletorientált fejlesztése, különösen a saját otthonban maradást támogató házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és az Idősek Klubjai terén;
- az Otthon utcai Idősek Klubja, mint demenciával élő, idős embereket ellátó nappali ellátás, ma már Demencia Információs Központ, szolgáltatásainak fejlesztése (pl. szállító szolgálat kapacitásának növelése, szakemberek továbbképzése, stb.);
- ápolást-gondozást nyújtó, tartós bentlakásos idősek otthonának felépítése, a várakozói létszámra tekintettel, a permanensen növekvő igények kielégítése miatt, a szakképzett munkaerő, mint alapvető feltétel megteremtése esetén;
- a demenciával élő emberek idősek otthonában történő ellátásának bővítése, szintén az igény szint rohamos emelkedése miatt;
- az országban szintén elsőként Győrben meghonosított Alzheimer Café további működtetése;
- a WHO Iroda tevékenységének további támogatása a megkezdett tevékenységek folytatásában, az innovációk és jó gyakorlatok kidolgozásában, adaptálásában;

- a házi orvosi praxisok helyzetének (kapacitás, létszám, körzetek stb.) idősödésre épített feltérképezése;
- az ENSZ Egészséges Idősödés Évtizede (2021-2030) együttműködés célkitűzéseinek megvalósítása (korbarát környezet, öregedés elleni küzdelem, integrált gondozás és hosszú távú törődés);
- az időbarát szemlélet és bánásmód új technikáinak terjesztése a szociális és az egészségügyi ellátórendszer szakembereinek körében (demencia szimuláló tréningek stb.);
- a családok gondozói funkcióinak támogatása az ellátórendszer kapacitás hiányának oldására;
- az idősek számára is könnyen ugyanakkor hatékonyan végezhető mozgásformák megismertetése, kifejezetten idősek számára biztosított, aktivitás elősegítő programok biztosítása (Szépkorúak Tornája, Gyalogló Klubok, Szenior táncsoportok);
- a hagyományosan jól működő Egészség-Piac, Egészség-Placc programok szolgáltatásainak bővítése, demencia-érzékenyítés és tájékoztatás.

Eredmények:

- Komplex felújításon és bővítésen esett át a József Attila úti orvosi rendelő, amelyben így három felnőtt-, három gyermekpraxis, valamint öt védőnői szolgálat áll a lakosok rendelkezésére.
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban feladatát szervezés történt. Külső szolgáltató helyett az EESZI feladata, hogy a gondozók eljussanak az ellátottakhoz. A kivonulást munkaidőben a jelzőrendszeres gondozók végzik az intézmény által biztosított gépkocsival, készenléti ügyelet alatt, megbízási szerződéssel foglalkoztatott sofőr viszi a gondozót az ellátott lakására. A szolgáltatás szervezésével kapcsolatos feladatokat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás koordinálásával megbízott gondozó végzi. A feladatszervezéssel egyidejűleg átgondolásra került a készülékek modernebbre, idősek által egyszerűbben használhatóbbra történő cseréje. A készülékek egyre nagyobb számban mentek tönkre, melyek pótlása beszállítói akadályokba ütközött, így új készülékek beszerzésére került sor és az ellátottaknál teljeskörűen cserére kerültek a készülékek. Az új készülék a jogszabályi előírásoknak megfelel, emellett kezelése egyszerű, a viselése könnyű és elesés esetére jelzővel rendelkezik. 2023-ban a feladat biztonságos szakmai ellátáshoz egy gépjármű beszerzése történt.
- Teljes kapacitással működik a demens nappali ellátás is. A demenciával érintett klubtagok klubba, illetve otthonukba történő szállítását az intézmény által fenntartott 9 fő szállítására alkalmas kisbusz segíti, amelyhez az intézmény kísérőt is biztosít. A szállítás, mint szolgáltatást 12 fő tudja igénybe venni. A szállítás maximális kihasználtsággal működik, amely nagyon népszerű a klubtagok és hozzátartozóik körében, mivel a családotól nagy terhet vesz le. Az ellátásra egyre nagyobb igény mutatkozik, hiszen folyamatosan nő a demenciával érintettek száma, akiknek ellátása, folyamatos felügyeletének megoldása óriási kihívást jelent mind a családok, mind a társadalom számára. A folyamatosan növekvő ellátási igények miatt az intézmény tervezi a jelenlegi kapacitás bővítését, amely több idős és családja számára jelentene segítséget. A szállításra, mint szolgáltatásra szintén nagy az igény, ezért az EESZI egy 9 fős kisbusz beszerzését tervezi, amely segítségével az intézmény meg tudná duplázni szállítási kapacitását ezen a területen.
- Az EESZI Központi Igazgatási Csoportja Demencia Tanácsadást működtet a városban. A szolgáltatás segítséget nyújt a demens beteget gondozó családoknak

eligazodni az egészségügyi és szociális szolgáltatások között, életviteli tanácsadást ad és információt nyújt a gondnokság alá helyezéssel kapcsolatos ügyintézésről is.

- Évek óta nagy érdeklődés mellett zajlik az Alzheimer Café program, amely havi találkozók révén segít a demenciával élők hozzátartozói és a szakemberek részére. Minden alkalommal egy tematikus előadás várja az érdeklődőket és nyújt kótetlen, beszélgetési lehetőséget a demencia kapcsán.

Témák, amelyeket érintett a rendezvény:

- Mozgás szerepe az egészségmegőrzésben,
 - Ételed az Életed! - Egészségmegőrző táplálkozás az idősor és a demencia tükrében,
 - Megoldások keresése demenciával érintetteknek,
 - Nyitott kérdések, nehéz döntések: belátási képesség, cselekvőképesség, gondnokság.
- A városban működő Idősek Gyalogló Klubjai rendszeresen találkoznak, gyalognak. Révfaluban, Sziget-Újvárosban, Marcalvárosban, Ménfőcsanakon működnek a klubok, amelyek heti egy vagy két alkalommal várják a mozogni vágyó társaikat. A klub vezetői rendszeresen részt vettek az Országos Gyalogló Idősklub-vezetők Regionális Találkozóján, Budapesten (2023. szeptember 19-én és november 29-én). A rendezvényen megosztották az Országos Gyalogló Idősklub (OGYIK) hálózat tapasztalatait, a működéssel kapcsolatos jó gyakorlatokat és szó esett az idősorúak egészséges táplálkozásáról és fizikai aktivitásáról.
 - Szeptemberben elindult a Gyalogló Idősek Mozgalom kihívás, az Aktív Magyarország Program támogatásával. A kihívás időtartama: 2023. szeptember 25 – december 10. amely időszakban lépéseket lehet gyűjteni értékes sportszerekrért.
 - Nagy népszerűségnek örvend a nyugdíjasok körében a Szenior Örömtánc, amely kifejezetten az idősödő emberek sporttevékenysége. Számukra fejlesztették ki, így igazodik a szervezetük sajátosságaihoz. A nagy érdeklődésre való tekintettel 4 városrészben, 8 csoportban zajlanak táncórák Győrben, amelyek továbbra is várják az mozogni, közösségbe vágyó időseket.
 - Megújult a Rába Quelle Vizi Élmenypark és Gyógyfürdő, amelyet 2023. júliustól vehettek birtokba a látogatók. Az önkormányzat 205 darab ingyenes bérletet adott nyugdíjas klubok és civil szervezetek részére.
 - 2023-ban folytatódott az Egészség - Piac programsorozat, immár 28. alkalommal. Célja, hogy a lakosság, a lakóhelyükhöz legközelebb, ingyenesen vegyen igénybe különböző szűrővizsgálatokat, életmód programokat. Tavasszal hét városrészben, míg ősszel hat helyszínen kerültek megrendezésre a lakossági egészségmegőrző programok. A WHO éves jelmondata az „Egészséget Mindenkinek” alapján, az egészségügyi szolgáltatásokhoz minél közelebbi, egyenlő esélyű hozzáférést kell biztosítani. A programokat nagy számban látogatják idősek és veszik igénybe a szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat (vércukor-, koleszterinszint mérés, csontsűrűség vizsgálat, bőrgyógyászat, szemészeti vizsgálat, mentális tanácsadás).
 - A WHO Egészséges Városok Programiroda és a Győriek Egészségéért Közhasznú Egyesület közös kezdeményezésére 2023. októberben elindult az „Egészséges Idősödés” programsorozat. Az egészségműveltség fejlesztése minden életkorban, így az idősek körében is alapvetően fontos a megfelelő életminőséghez, az étellel való elégedettséghez és a boldogsághoz. Az idősek számára szervezett ismeretterjesztő előadások témái az egészségük megőrzését szolgálják. Fontos a betegségekkel kapcsolatos információk megosztása, prevenciós tevékenységek, életmód ajánlása, az előadásokhoz kapcsolódóan szűrővizsgálatok biztosítása (vérnyomás, vércukor, koleszterinszint mérés) a résztvevők részére. Az előadások révén fejlődik a résztvevők

egészségműveltsége, ismereteik gyarapodnak, amely a magatartásukat is befolyásolhatja.

Megvalósult előadások:

- Ételed az Életed! – Egészségmegőrző táplálkozás az időskor tükrében,
- Demencia – mozgással az egészségért, aktív élet idősen is

Feladatterv az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi tevékenységére

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az Idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2020-2024. célkitűzései és feladatainak megvalósítása érdekében a 2024. évben az alábbi tevékenységek végrehajtását vállalja:

Az idősök helyzetének, az idősök speciális csoportjainak, szükségleteinek megismerése

Feladatok:

- Idősök Egészségképe 2024;
- Átfogó kutatás a város időskorú lakossága helyzetének és szükségleteinek megismerése céljából - Idősügyi koncepció 2025-2029.

Az Idősök Egészségképe elkészítése 2024-ben, amely az alapját képezi a következő 5 évre szóló, az Idősök életminőségének javítását célzó koncepciónak.

Épített környezet

Külső terek és épületek

Cél: A külső közösségi terek és épületek (épített környezet) szempontjából a beavatkozások célja, hogy az ezekre vonatkozó tervezési, fejlesztési és kivitelezési folyamatok az időskorú népesség diverzifikált igényeinek és szükségleteinek tudatában, velük konzultálva, őket bevonva történjenek. Az idősbarát épített környezet kialakításának a szempontjai érvényesüljenek.

Feladatok:

- várostervezésbe illesztett idősbarát szempontok, konzultációk tervezők és érintettek (döntéshozók, döntés előkészítők, intézmények szakemberei, egyetemi hallgatók, idős szervezetek stb.) között;
- wel_hops irányelvek folyamatos alkalmazása a tervezésben;
- középületek, intézmények további akadálymentesítése, belső közösségi terek akadálymentesített kialakítása;
- az idősök által (is) használt külső és belső közösségi terek számának további növelése;
- a meglévő külső közösségi terek folyamatos megújítása: karfás padok, illemhelyek, közvilágítás, vízvételi lehetőségek;
- Új külső közösségi térelemek bevezetése: magaságyások, minikertek, fedett szabadtéri elemek, memória fejlesztő, fizikai aktivitást ösztönző és társas kapcsolatokat építő közösségi játékok;
- vízpartok rehabilitációja, funkcionális átalakítása;
- parkok közterületi ellenőrzésére nagyobb hangsúlyt fektetni, különösen a hulladékgyűjtésre;
- több illemhely létesítése a parkok, közterületek közelében.

Közlekedés

Cél: Biztonságos, hozzáférhető és akadálymentesített, az idős és más akadályozott társadalmi csoportok számára kielégítő és megbízható közlekedési szolgáltatások és infrastruktúrák érvényesítése, amelyek lehetővé teszik a lakosság számára a mobilitás, a függetlenség-önállóság és társas kapcsolatok fenntartását és bővítését.

Feladatok:

- vasútállomás akadálymentesítése;
- javaslat az országos szolgáltatónak az alacsony padlózatú autóbuszok számának növelésére és az autóbuszok elérhető kapaszkodóinak korszerűsítésre;
- autóbusz menetrend korszerűsítése, idősbarátság kialakítása;
- az új lakóparkok közösségi közlekedési lehetőségeinek felülvizsgálata;
- jegykiadó automaták kihelyezése frekvenciált helyekre;
- totemoszlopok idősbaráttá tétele (hallhatóbb, érthetőbb és olvashatóbb szöveg);
- járdák, felhajtók, lelépők, buszöblök, nyomsávok további műszaki javítása;
- a gyalogos forgalmat segítő megoldások biztosítása, balesetmentes közlekedés támogatása, jelzőlámpák hangjelzéseinek kialakítása a frekvenciált keresztezésekben;
- siket személyek részére olvasható, érthető jelzések elhelyezése.

Lakhatás, lakókörnyezet

Cél: Adekvát, biztonságos, időskorban is jól használható és fenntartható lakhatási körülmények megteremtése, a meglévő ingatlanállomány és az újonnan épülő ingatlanok olyan irányú átalakítása/építése, amely jobban összhangban van az idősebb korosztályok szükségleteivel, igényeivel.

Feladatok:

- a helyi lakásátalakítási pályázat szélesítése és pénzügyi forrásának emelése;
- a wel_hops ajánlások figyelembevételével az idős emberek lakásának speciális, önálló életvitel fenntartását segítő átalakításának támogatása;
- az időszerű idősbarátság tervezési/rehabilitációs szemlélet további megosztása a Széchenyi István Egyetem hallgatóival;
- az időszerű időskori lakhatási problémák válaszainak beépítése a lakáskonceptióba, az idősbarátság lakhatás szempontjainak érvényesítése a tervezésben;
- a Nyugdíjasok Háza számának növelése;
- otthoni szakápolási, gondozási lehetőségek fejlesztése.

Társadalmi környezet

Társadalmi részvétel

Cél: Az idősebb korosztályok társas aktivitásának növelése, a magány és izoláció csökkentése, megszüntetése. Olyan támogató környezet kialakítása és fenntartása, amely kedvez a társas interakciónak és aktivitásnak, értelmes, tartalmas és hasznos elfoglaltságok lehetőségét teremti meg. Ösztönzi az időskorú lakosságot otthonuk elhagyására és a támogató szociális kapcsolatokat is jobban fenntartja, működteti.

Feladatok:

- a civil klubok mozgósító, toborzó erőforrásainak felhasználása és fokozása a családjukban ragadt idős emberek társadalmi részvételének növelésére;
- a civil klubokba friss nyugdíjasok, idősödő generáció bevonása;
- időskori önkéntességben rejlő tartalékok mozgósítása,
- az önkéntességre alkalmat adó programok és rendezvények körének szélesítése, az önkéntes munka presztízsének növelése, az önkéntesek elismerése;
- a Beszélgető Hálózat kapacitásának növelése a magányosan élő idős emberek felkeresésére és bevonására
- az idős emberek által használt aktivitási területek (család, sport, szabadidő, kultúra, oktatás, foglalkoztatás stb.) erősítése;
- az EESZI által kidolgozott és megvalósított szolgáltatások megtartása, a további pályázati lehetőségek támogatása.

Tisztelet és társadalmi integráció

Cél: A tisztelet és társadalmi integráció szempontjából a beavatkozások célja a befogadó társas környezet teremtése, ahol érvényesül az egyenlő bánásmód, és amely azonos esélyeket biztosít a társadalmi részvételre, aktivitásra, a közösségi célokhoz történő hozzájárulásra, növelve a társadalmi egyenlőséget és szolidaritást.

Feladatok:

- az Idősügyi Tanács munkájának, az időskori tisztelet és társadalmi integrációt a legmagasabb önkormányzati szinten erősítő tevékenységi köreinek publikusabbá tétele;
- szélesebb körben tájékoztatni a lakosságot az Idősügyi Tanács tevékenységéről, munkájáról (Idősügyi Fórum, honlapok, helyi média, civil szervezetek, egyéb csatornák);
- az Idősügyi Tanács, a civil szervezetek, az ellátórendszer és a nyilvánosság különböző csatornáin keresztül a szervezetekhez nem tartozó idősök elérése és informálása;
- nyugdíjasok klubfoglalkozásaihoz találkozási hely biztosításának segítése;
- magányos, nagyon idős emberek tájékoztatása, a jogosultságuknak megfelelő támogatásokhoz való hozzáférés elősegítése, ezzel esélyegyenlőségük javítása;
- a speciális idős csoportokkal (demenciával élők, fogyatékosokkal élők, egyedül élők stb.) való kiemelt foglalkozás;
- az idős emberek erőforrásai (tudás, ismeret, értékek, készségek, képességek, eszközök stb.) szélesebb körű megosztásának támogatása (pld. Alkotó Nyugdíjasok Kiállítása, Nemzedékek Kertje);
- a hagyományos éves programok és rendezvények támogatása (Idősek Világnapja, Alkotó Nyugdíjasok Kiállítása, Mindenki Karácsonya ünnepség);
- a működő, hatékony kommunikációs és információátadási formák megtartása, az Idősvonal szolgáltatás megtartása és fejlesztése;
- generációk közelítésének további erősítése, intergenerációs együttműködések támogató programok bővítése;
- az időskori tisztelet és bánásmód negatív tendenciáinak (közlekedés, generációs feszültségek, szolgáltatások) csökkentése.

Részvétel és foglalkoztatás

Cél: Az idősödő társadalom képességeinek és erőforrásainak jobb kihasználása, nagyobb számú és jobban működő lehetőségek teremtése az időskorúak számára is a politikai, gazdasági, civil és közösségi életbe való bekapcsolódásra, a foglalkoztatásuk növelésére, a társadalmi elköteleződés és önkéntes aktivitás felületeinek megteremtésére.

Feladatok:

- társadalmi részvételt, a társadalmi integrációt támogató programok, rendezvények, szolgáltatások alkalmával kapott észrevételek, javaslatok jelzések meghallgatása, ezek véleményezése és lehetőség szerinti figyelembe vétele a szolgáltatások fejlesztésében;
- az alacsony nyugdíjból élők rendszeres tájékoztatása a támogatásokról, részükre a jogosultságuknak megfelelő szolgáltatás biztosítása;
- az alacsony jövedelemből élők számára olyan programok, rendezvények lehetőségének biztosítása, amelyek térítési díj nélkül, ingyenesen vehetők igénybe;
- az időskorú emberek számára meghatározó tisztelet, figyelem és személyesség megtartása az állampolgári részvételi folyamatokban;
- az időskori foglalkoztatásnak, mint aktivitást, integrációt fokozó tényezőnek a koncentráltabb bevezetése a helyi időspolitikába;
- kapcsolatépítés és együttműködés a helyi foglalkoztatókkal, az időskori munkavállalás és munkaadás sajátosságainak megismerése.

Lokális szolgáltatások

Kommunikáció, információ

Cél: Az idősebb korosztályok megfelelő időzítéssel, megbízható, releváns és érthető információkhoz férjenek hozzá saját közösségük és mindennapi életük minden vonatkozásában az interperszonális, a klasszikus és az új online-közösségi információs technológiák és média révén.

Feladatok:

- az infokommunikációs nehézséggel élő idős emberek támogatása képzések, tréningek, eszközök, közösségi fórumok által;
- az idősbarát kommunikáció fejlesztése, láthatóbb, hallhatóbb, érthetőbb üzenetek megfogalmazása az idősek számára, közérthető kommunikáció (olvasható, látható betűnagyság, speciális tempó, nyelvi kifejezésmód, magyarázat, ismétlések, idegen szavak elhagyása);
- speciális időskori élethelyzetek speciális kommunikációs technikáinak terjesztése, különös tekintettel a demenciával élő idős emberekre és gondozóikra, a velük kapcsolatban állókra;
- az idős emberek gondozó hozzátartozóinak tudatos bevonása az időskorhoz kapcsolódó információk, tudás és ismeretek megszerzésébe az otthonmaradás támogatása érdekében;
- a működő, hatékony kommunikációs és információátadási formák, mint pl. az Idősvonal szolgáltatás megtartása és igény szerinti fejlesztése.

Közösségi támogatás, egészségügyi és szociális szolgáltatások

Cél: A közösségi támogatások és szolgáltatások szempontjából a beavatkozások célja széleskörű, jól telepített és könnyen elérhető egészségügyi, szociális és közösségi szolgáltatások biztosítása az idősebb korosztályok számára, figyelembe véve az igények és szükségletek társadalmi eltéréseit is.

Feladatok:

- az idősek számára is könnyen ugyanakkor hatékonyan végezhető mozgásformák megismertetése, kifejezetten idősek számára biztosított, aktivitás elősegítő programok biztosítása (Szépkorúak Tornája, Gyalogló Klubok, Szenior Örömtánc);
- egészséges életmód népszerűsítése az idős korosztály körében, szűrővizsgálatok jelentőségének hangsúlyozása, prevenció jelentősége;
- a hagyományosan jól működő Egészség-Piac, Egészség-Placc programok szolgáltatásainak bővítése, demencia-érzékenyítés és tájékoztatás;
- ápolást-gondozást nyújtó, tartós bentlakásos idősek otthonának felépítése, a várakozói létszámra tekintettel, a permanensen növekvő igények kielégítése miatt, a szakképzett munkaerő, mint alapvető feltétel megteremtése esetén;
- a demenciával élő emberek Idősek Otthonában történő ellátásának bővítése, szintén az igény szint rohamos emelkedése miatt;
- az egészségügyben és a szociális ellátórendszerben bekövetkezett munkaerőhiány lehetőségek szerinti áthidalása, a meglévők megtartása, a munkaerő elvándorlás megelőzése, mivel az alábbi feladatok csak ennek teljesülésével tudnak megvalósulni;
- a szociális alapszolgáltatások folyamatos és szükségletorientált fejlesztése (házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás);
- az Alzheimer Café további biztosítása;
- a WHO Iroda tevékenységének további támogatása a megkezdett tevékenységek folytatásában, az innovációk és jó gyakorlatok kidolgozásában, adaptálásában;
- a házi orvosi praxisok helyzetének (kapacitás, létszám, körzetek stb.) időszedésre épített feltérképezése;
- az idősbárát szemlélet és bánásmód új technikáinak terjesztése a szociális és az egészségügyi ellátórendszer szakembereinek körében (demencia szimuláció tréningek stb.).